N°. 103. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag *1 Mei.*

DE ONTWAPENING.

Eene oogenblikkelijke stilte heeft er in deze oogenblikken in Belgie en Frankrijk, na de afschuwelijkste tooneelen van regeringloosheid en burgeroorlog, plaats. Eene stilte, die door de tolken der publieke meening, in de verschillende landen van ons werelddeel, besteed wordt, om de plaats gehad hebbende gebeurtenissen, naar de inzigten der partijen, die zij voorstaan, te beoordeelen.

De gebeurtenissen in Belgie, die in het oog van den onpartijdigen beschouwer niet te regtvaardigen zijn, vonden een warmen verdediger in de engelsche ministeriële en radicale drukpers, gelijk ook in den franschen *Constitutionel*, welk blad in de opinie der Franschen zoo laag gezonken is, dat het sedert eenigen tijd den bijnaam van *Journal des Epiciers* verkregen heeft. Zulks kan aan geen mensch vreemd voorkomen. Het grootste gedeelte der belgische natie oordeelt intusschen hierover geheel anders; en hoeveel moeite de belgische bewindslieden ook mogen aanwenden, om aan de gepleegde gruwelen eene wending ten voordeele van hun bestuur te geven, zal het hun niet gelukken den indruk weg te nemen, dien het door de waarheid op den 6den dezer zoo helder toegelichte karakter der belgische omwenteling, op het grootste gedeelte der bevolking heeft gemaakt.

Niet alleen de zoogenaamde orangistische partij, maar ook die der liberale oppositie wordt bedreigd, in alles wat haar eenig stoffelijk bestaan kan verzekeren; en beide deze partijen bukken thans met verdubbelde slagen op de stutten, die den september-troon tot grondslag dienen.

Eene opinie in Belgie te uiten, is thans even zoo goed als zijn bestaan aan de bezoldigde plunderaars van eenen *Lebeau* over te geven. Alleen degenen, die voor het gouvernement van *Leopold* zijn, hoe gering dit gedeelte in de loopende oogenblikken ook wezen mag, behoeven deze vrees niet te deelen, dewijl de ondervinding geleerd heeft, dat zijne bewindslieden voor dezulken in tijds maatregelen weten te nemen, om dreigende onlusten te voorkomen. Men herinnere zich slechts, hoe spoedig de gewapende magt te Leuven van bevelen voorzien was, toen de belgische studerende jeugd haar ongenoegen wilde te kennen geven over de oprigting eener katholijke hoogeschool.

Niet alleen in Belgie, maar ook bij de vreemden, heeft de quasi Leopoldische dynastie den doodsteek ontvangen, waarvan noch de fransche *Constitutionel*, noch de engelsche *Times*, *Globe c. s.*, ze zullen kunnen genezen; zij is reeds moreel ontslapen.

Intusschen zullen welligt deze gebeurtenissen wederom het hare bijbrengen, om de oplossing van het vraagstuk der *algemeene ontwapening* te verschuiven, tot zoolang de overige mogendheden het initiatief zullen nemen, om uit het beginsel van zelfsbehoud, de steeds hangende kwestie tusschen Nederland en Belgie, met één magtwoord te beslechten.

Volgens het gevoelen van de meeste staatkundige dagbladen hebben de gebeurtenissen in Frankrijk daarentegen bijgedragen, om aan de nieuwe dynastie aldaar nieuwe krachten, en de hoop op een voortdurend bestaan te geven. Wij wenschen het van harte, wanneer de tegenwoordige handelwijze van het fransche kabinet, ten opzigte der verstoorders van den inwendigen vrede, niet slechts is voortgesproten uit eene voorbijgaande noodzakelijkheid, maar wanneer deze voortkomt uit de innige overtuiging, dat niet Frankrijk alleen, maar geheel Europa, onder den triomph lijdt, dien eenmaal het oproer op de barrikaden van julij 1830 bevochten heeft; wanneer het zijne eigene wording kan vergeten, niet alleen voor zijn eigenbehoud, maar ook wanneer het die vergeten kan met betrekking tot andere kwestiën, die het zoolang in het rampzalige statu quo gehouden heeft.

Ten opzigte van zich-zelf, heeft het bewind van koning *Lodewijk Philips* thans genoegzaam aan den dag gelegd, dat alles, wat tot deszelfs wording, vóór en na julij 1830, gedaan is, op misdaad beruste, en dat hetzelve een gevolg was van de overmagt van het *geweld* op het *regt*. Gelijktijdig tracht het thans te bewijzen, dat datzelfde *geweld* thans *regt* is geworden, en dat het misdaad is, dit *regt* met *geweld* aan te randen.

Wij zullen de onzedelijkheid van deze stelling niet aanroeren, en ons alleen bepalen tot de uitspraak der publieke opinie in ons werelddeel, die in de laatste verwoestingen der nieuw gevormde barrikaden, den sterksten grondslag voor de julij-troon vermeent te zien.

Wanneer men dan deze gebeurtenissen beschouwt in betrekking tot de overige kwestien, die eene zelfde barrikade-geschiedenis, van eenige jaren vroeger heeft opgeworpen, dan komt als van zelf de vraag bij den denkenden beschouwer op: Zal of kan de Julij-troon zijne buitenlandsche staatkunde wijzigen, naar de wijzigingen die zijne binnenlandsche staatkunde, sedert Augustus 1830 ondergaan heeft? De beantwoording dezer vraag, zoude alleen kunnen doen bepalen, in hoeverre deze gebeurtenissen invloed zullen uitoefenen op de beslissing van alle nog hangende kwestiën, en dus ook op de zoo vurig verlangde ontwapening.

Dit vraagpunt is door de tolken der publieke meening nog niet behandeld, en naar hetgeen vroeger is voorgevallen, is het ook moeijelijk te voorzien, welke houding *Lodewijk Philips* ten dien opzigte zal aannemen.

Was het *Fransche Liberalismus*, waaruit de tegenwoordige orde van zaken in dat land van onrust gesproten is, sedert de laatste kracht-inspanning geheel bezweken; had de partijwoede den laatsten adem uitgeblazen, dan liet het zich denken, dat *Lodewijk Philips* de hand zoude reiken aan de voorstanders van orde en rust, buiten de grenzen van het land, waarover hij krachtens het regt van insurrectie regeert. Doch wanneer men het *fransche liberalismus* en de fransche liberalen kent of regt weet te beoordeelen, dan zal men in de laatste zege van de orde en wet in Frankrijk nog geenzins eene volledige nederlaag van het fransche liberalismus zien; en ook daaruit zal men alsdan kunnen afleiden, dat er nog andere voorwaarden vereischt worden, om aan *Lodewijk Philips* de volledige zekerheid der bevestiging zijner dynastie te geven, en hem ongeveinsd te zien toetreden, tot datgeen, wat Europa van hem als waarborg voor hare toekomende rust en veiligheid, vergt, en *waarna* alleen eene algeheele ontwapening kan plaats hebben?

Naar ons inzien heeft *Lodewijk XVIII*, in de gedenkschriften, die men zegt van hem afkomstig te zijn (*Memoires de Louis XVIII tome XI pages* 15), de duidelijkste verklaring van het woord liberalismus en liberalen gegeven; wanneer hij zegt: » De liberalen! » wat zijn ze in den eigenlijken zin van het woord? Niets. Wat beteekent dat woord? Niets. Zijn de liberalen koningsgezinden? Neen; » monarchalen? neen; constitutionnelen? neen; aanhangers van het » stelsel van *Bonaparte*? neen; demagogen? ook niet. Maar dit » alles te zamen genomen, vormen de eigenlijke liberalen. Wie » slechts eene van deze meeningen voorstond, trokken de liberalen » aan zich, en door de zwakken [illegible] » eer te bedriegen, maakten zij zich dagelijks nieuwe aanhangers."

Aan dat slag van menschen moet *Lodewijk Philips* genoegdoening geven, wil hij zijnen troon langdurig vestigen. Het vraagstuk is moeijelijk, en is ook nog verre van opgelost te zijn. Wanneer wij echter alle de phasen van zijne nu bijna vierjarige regering nagaan, dan valt het niet moeijelijk, om verschillende daadzaken aan te wijzen, waardoor men zoude kunnen beweren, dat het tegenwoordige fransche bewind voldaan had aan de afzonderlijke eischen, die de fransche liberalen - de eigenlijke bewerkers der Julij-omwenteling - naar den aard hunner heterogene zamenstelling, van de Julij-troon konden vorderen. Aan eenen eisch, en wel den voornaamsten, die bij alle de partijen in Frankrijk voorzit, en die buiten de grenzen van Frankrijk te weinig geacht wordt, heeft hij echter tot nog toe niet voldaan. En deze eisch is, die der aanhangers van den franschen nationalen wapenroem, of anders gezegd het zijn de eischen tot vergrooting van grondgebied, waartoe de Julij-troon ten laatste *nolens volens* toevlugt zal moeten nemen, wil hij zich vestigen.

Wanneer wij dan de verschillende hoofdgedeelten van het karakter der fransche liberalen in overweging nemen, in betrekking tot eene mogelijke vergrooting van het fransche grondgebied, zonder dat Europa zoude noodig hebben om van de wapenen gebruik te maken, en in betrekking tot de mogelijkheid om eindelijk tot de gewenschte ontwapening te komen, - dan is het moeijelijk om de bescherming, welke de Julij-troon aan het opgeworpen en thans zoo vernederde Belgische bewind verleent, in overeenstemming te brengen, met de eischen die de fransche liberaal (die van het juiste midden medegerekend), als konings-, monarchaal- en grondwettiggezinde, aan de Julij-troon kan doen; terwijl daarentegen eene verdeeling van Belgie, gedeeltelijk ten voordeele van Frankrijk, het juiste midden tusschen alle die meeningen houdt, en aan *Lodewijk Philips* de gelegenheid zoude geven, om met meer overtuigende woorden, dan de gedurige aanhalingen van de vergoderde gevechten van *Valmij en Jemmappes*, tot de altijd roemzuchtige Franschen te kunnen zeggen: » De Julij-omwenteling heeft aan alle de eischen van het fransche volk voldaan; mijn tegenwoordige troon overziet een grooter veld voor den roem van Frankrijk; thans staat het aan u, om dat geluk te blijven genieten, door inwendig de rust te bewaren, terwijl ik voor den uitwendigen vrede mijne beste zorgen zal besteden."

Zijn nu de pogingen van de overige groote mogendheden, om den gewapenden vrede niet door middel van den kogel te eindigen, opregt, dan zien wij voor hen geen ander middel, noch uitkomst, om eindelijk de zoo vurig verlangde ontwapening te bekomen, dan een koningschap te doen eindigen, dat de waardigheid van

den troon ten prijs gegeven heeft aan het laagste gepeupel, en dat de zedelijke betrekking, tusschen vorst en volk, zoo verre heeft doen dalen, dat zoo dit voorbeeld moest blijven bestaan, weldra alle troonen, en alle gezonde denkbeelden over *orde* en *wet*, *vrijheid* en *regt*, zouden wegzinken in eenen chaos van afschuwelijke regeringloosheid.

Daaromtrent wachten wij weldra meeningen te zien opperen, die het vraagstuk van ontwapening in een helder en waar daglicht zullen stellen. Tot nog toe bepaalt zich de aanvankelijk verkregen uitkomst hiertoe, dat de maarschalk *Soult* te laatste gebeurtenissen tot beweegreden neemt, om het fransche leger met 150,000 man te versterken: een wenk voor allen, die eene ontwapening in de tegenwoordige omstandigheden gedacht hebben, of nog denken.

Φ. P.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — In de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren, welke nog aan de voortzetting der discussien over de rapporten van de ministers *Rogier* en *Lebeau*, ter zake der plunderingen en der uitdrijvingen gewijd was, hebben de heeren *Doignon* en *Desmet* zich tegen de gedragingen der bewindslieden in deze beide aangelegenheden verklaard, zonder echter eenige nieuwe argumenten daarbij in het midden te brengen. De burgemeester van Brussel, de heer *Rouppe*, heeft het gedrag der stedelijke autoriteit verdedigd en hetzelve van den blaam zoeken te zuiveren, welken het bewind gaarne op hetzelve zou willen laten rusten, om zichzelven daardoor tegen de ingebragte beschuldigingen te dekken. In deze zitting heeft de heer *Devaux* zich met de verdediging van het ministerie belast. Volgens hem was hetzelve op het oogenblik van de eerste wanorden niet genoegzaam voorbereid, van geene genoegzame magt bekleed, en de gewapende magt van het artikel der wet onkundig, 't welk tot de arrestatie der op heeter daad betrapte rustverstoorders autoriseert. De uitdrijvingen, zeide hij, moesten geweten worden aan de pogingen der republikeinsche partij, die in de bladen *la Voix du peuple* en *le Populaire* de republiek openlijk hadden aangekondigd. Op het eind der zitting kwam de heer *Gendebien* aan het woord, die zijn voornemen te kennen gaf om voornamelijk tegen den maatregel van uitdrijving te spreken; zoo het schijnt wilde hij dit punt in het breede behandelen, immers na omtrent een uur te hebben gesproken, en daarin slechts tot aan de ontwikkeling zijner rede te zijn gekomen, verzocht hij, zich vermoeid gevoelende, het vervolg van zijn betoog in de volgende zitting te mogen voordragen. — Naar men denkt zullen de discussien in de zitting van heden afloopen, zonder tot eenig bepaald resultaat te leiden.

— *l'Emancipation* kondigde gisteren aan, dat men te Berlijn zwarigheid maakte, om den generaal *Goblet* als belgischen gezant aldaar te ontvangen, terwijl te gelijker tijd *l'Union* het berigt hield, dat dezelve reeds te Brussel terug was gekomen. Ofschoon dit laatste ongegrond is bevonden, heeft het zich echter thans bevestigd, dat de heer *Goblet* te Berlijn niet als belgisch gezant is toegelaten, want het schijnt, uit hoofde men aan het Pruissische hof geweigerd heeft een officier te ontvangen, die de Nederlandsche dienst verlaten heeft, zonder zijne demissie te hebben ontvangen. Men heeft zich te Brussel derhalve genoodzaakt gezien den nieuwen, doch niet erkenden gezant terug te ontbieden, en wordt hij nu binnen weinige dagen, met zijne gansche familie, die met hem mede afgereisd was, te Brussel terug verwacht.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 97¼; Braz. 74¼, ¾; Sp. perpet. 69¾, 70¼; id. 3 pCt. 44¼, ½; Cortes 16, 16⅛; Sicil. 93; Rom. L. 94, 94½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27sten April.

De kamer van afgevaardigden heeft zich gisteren nagenoeg uitsluitend bezig gehouden met een twintigtal petitien, door omtrent tweemaal honderdduizend ingezetenen onderteekend, en alle ten doel hebbende om op het behoud der bisdommen, die in 1821 werden opgerigt, aan te dringen. De commissie met het onderzoek dier stukken belast, was van gevoelen, dat de wensch daarin uitgedrukt, al te zeer bij een gedeelte der bevolking bijval scheen te vinden, om dezelve geheel ter zijde te stellen, dat men dus wel zoude doen, de gedachte petitien in handen van den minister van eeredienst te stellen, om daarna ter gelegener tijd tot een rijpberaden besluit te komen. Dit voorstel vond onmiddellijk tegenstand bij de heeren *Odillon Barrot*, *Eschassériaux* en andere leden der zoogenaamde liberale oppositie, die ten aanzien der instellingen van den Roomsch katholijken godsdienst zich hoogstens door het konkordaat verbonden rekenen, en aan de wetgevende magt willen hebben toegekend, om elk jaar bij de beraadslaging van het budget over het bestaan dier instellingen te beslissen. Zonderling genoeg, vond daarentegen het gevoelen der commissie ditmaal eenen warmen verdediger in den heer *Dupin*, die voor naauwelijks twee jaren, enkel door zijnen invloed, in eene financiele wet de bepaling had doen invoegen, dat de genoemde bisdommen, opengevallen zijnde, voortaan niet meer op 's lands kosten zouden worden vervuld, doch thans, gelijk hij genoodzaakt was te bekennen, de noodzakelijkheid inzag om het eenmaal gevestigde, vooral wanneer het zoo naauw met de dierbaarste belangen der ingezetenen in verband stond, niet onberaden omver te werpen. In denzelfden geest, doch zich bepaaldelijk op eene onbeperkte vrijheid van godsdienst beroepende, sprak de heer *Lamartine*, en de kamer eindigde met eene groote meerderheid tot het renvooi der petitien aan den minister te besluiten.

— De verantwoordelijke redacteur der *Tribune* werd gisteren door het hof van assises, tot eene gevangenisstraf van zes maanden veroordeeld, ter zake van een artikel over de wet tegen de associatien. Heden werd in de bureaux van hetzelve dagblad een zeer naauwkeurig onderzoek gedaan, en eenige der medeschrijvers, met name *Marrast*, *Sarrat* en *Bascombe* buiten vervolg gesteld. Te Lyon, Marseille en elders, duren de arrestatien voort.

— De inschrijvingen te Lyon ten behoeve der gekwetste krijgslieden geopend, hebben tot den 23 dezer 111 duizend franken opgebragt.

— Op de kust van Brittannie, bij de bekende oesterbanken van Cancale, had voor eenige dagen weder eene ontmoeting plaats tusschen eenen Franschen kustbewaarder en eenige Engelsche visschers. De laatste, 20 a 30 vaartuigen sterk, kwamen tegen den avond opzetten, om zich van eenen goeden vangst te verzekeren, stelden zich zoo het schijnt, toen men hen ontdekt had, dapper te weer, doch waren eindelijk genoodzaakt de vlugt te nemen, een hunner sloepen achterlatende, die te Granville werd opgebragt.

— Het officieel dagblad van Madrid van den 19 dezer bevat een uitvoerig rapport van den brigadier *San Juanera*, die de voorhoede van het korps van den generaal *Rodil* kommandeert, over den togt onlangs op Portugeesch grondgebied ondernomen. Het blijkt daaruit dat men niet anders ten doel had dan zich van don *Carlos* meester te maken, en tot dat einde de stad Guarda had bezet, waar men meende dat hij eene schuilplaats had gezocht. Intusschen kwam men eenige uren te laat; door goede verstandhouding van den ontworpen togt onderrigt, was de vorst, met zijn gansch gevolg vroeg in den morgen naar Castillo Bianco vertrokken. Eenige ruiters hem achterna gezonden hadden slechts het geluk drie zijner rijtuigen magtig te worden, die als de eenige behaalde buit, met veel ophef, naar Ciudad Rodrigo werden vervoerd.

— De bijzondere berigten van dezelfde dagteekening, vermelden op nieuw, dat de heer *Burgos* zoude worden vervangen, en wel, ditmaal door den heer *Moscosa d'Altamira*. Voorts zoude de heer *Martinez de la Rosa* aan de overige mogendheden eene officiele mededeeling van het pas uitgevaardigd *estatuto real* hebben gedaan.

— Heden, uithoofde van den zondag, geene fonds-notering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten April.

Bij een besluit van Z. M. van den 29sten April, is de heer Mr. *Tamme Sypkens*, voorzitter van de tweede kamer der Staten Generaal, benoemd tot lid van de eerste kamer der Staten Generaal.

— Tot hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hooge school te Groningen, is door Z. M. tot gewoon hoogleeraar benoemd Mr. *Cornelis Star Numan*.

— Bij besluit van Z. M. zijn tot officieren bij de mobiele schutterijen dezer provincie benoemd: bij het 1ste bataillon der 2de afdeeling, tot 2den luitenant *W. H. van Suylekom* en bij het 2de bataillon dier afdeeling, tot 1sten luitenant *J. B. van Hal*.

— Heden morgen is Z. K. H. de Prins van Oranje onze vesting gepasseerd, zich naar de heide van Rucphen begevende, om de aldaar vereenigde tweede brigade der eerste divisie van het Leger in oogenschouw te nemen. Reeds gisteren was het tot die brigade behoorende 2de bataillon der 1ste afdeeling Geldersche schutterij, onder bevel van den majoor *van Rechteren*, en te Terheiden gekantonneerd liggende, onze vesting door gemarcheerd, ten einde op heden bij gemelde inspectie tegenwoordig te zijn.

Naar wij vernemen zal het kamp van Reijen het eerst door de eerste Divisie, en dat van Oirschot door de Reserve worden betrokken.

— Volgens aankondiging van den directeur-generaal der marine, zullen er op het koninklijk Instituut voor de marine te Medemblik, eenige vacatures van adelborsten voor de eigenlijke zeedienst en het korps mariniers in den loop van dit jaar ontstaan, zoodat er, naar aanleiding van de bepaling, vervat in een reglement voor het gezegde instituut, in den loop van Junij aanstaande, een examen van aspiranten te Medemblik zal plaats hebben, tot welks toelating men zich bij rekwest aan het departement van marine, vóór den 10den Mei aanstaande, met overlegging der vereischte bescheiden, zal kunnen aanmelden.

Insgelijks zijn bij eene aankondiging van den directeur-generaal van oorlog, de ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de admissie in dit jaar, als kadet voor het wapen der genie bij het korps mineurs en sappeurs, op het instituut voor de marine te Medemblik verlangen, verwittigd, dat zij daartoe een adres en wel vóór den laatsten dezer zullen behooren in te zenden.

'S GRAVENHAGE, den 29sten April.

In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van heden, waarin 15 leden tegenwoordig waren, is gelezen een koninklijk Besluit, van gisteren, waarbij wordt voorgesteld, dat de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal zal worden gesloten, en de minister van binnenlandsche zaken zich te dien einde heden naar de vergaderzaal der Staten-Generaal zou begeven. Dat besluit werd ten tweeden male voorgelezen in eene vereenigde zitting der beide kamers, die onder het voorzitterschap van den baron *Roëll* gehouden werd. Tevens werd er eene commissie benoemd, om den minister in- en uitgeleide te doen, welke commissie de zaal verliet, en na eene korte poos daarin met den minister van binnenlandsche zaken terugkeerde, die voor den troon gezeten, de navolgende aanspraak deed:

» Edel Mogende Heeren,

» Het onderzoeken en vaststellen der begrooting van den staat, de aanwijzing der middelen om, met gepaste spaarzaamheid, in alle noodige uitgaven te voorzien en het openbaar crediet te bevestigen; de voortzetting van het werk der Nationale wetgeving; de

regeling van de gewone ligting der militie, deze zijn de belangrijke onderwerpen, welke U Edel. Mog. bezig gehouden hebben in de zitting, waarvan de sluiting mij heden is opgedragen.

» De uitslag uwer beraadslagingen heeft nieuwe bewijzen opgeleverd van dat heilzame gemeen overleg en van die gewenschte eensgezindheid tusschen de Regering en de Vertegenwoordigers van het volk, waardoor ons Vaderland zich zoo gunstig onderscheidt.

» Uit de staatkundige mededeelingen, aan Uwe vergadering gedaan, is aan UEd. Mog. gebleken, dat wij in het uitzigt op eene eindschikking over de Belgische aangelegenheden tot nog toe zijn te leur gesteld geworden.

» De Koning die geene gelegenheid laat voorbij gaan, om van zijn verlangen naar die eindschikking bewijzen te geven, betreurt met U Edel Mog., dat zij nog niet is tot stand gebragt.

» Bemoedigend is het intusschen Edel Mog. Heeren, dat het uitzigt, waarvan ik gewaag, geenszins is verdwenen; dat er veeleer gegronde hoop bestaat, om het verwezenlijkt te zien; en dat de edele, door U vertegenwoordigde Natie geene nieuwe opofferingen heeft te doen, om als nog, met eene vaste houding en met een regtmatig vertrouwen op hare Regering, eene billijke uitkomst te blijven verbeiden.

» In naam des Konings, verklare ik deze gewone vergadering der Staten-Generaal te zijn gesloten."

— Eergisteren is de kabinets-courrier *Junot* van Weenen in deze residentie terug gekeerd. Naar sommigen verzekeren, zou de minister van buitenlandsche zaken, van zijn verblijf te Weenen, op het einde van de maand mei of het begin van junij, terug keeren.

— Gisteren is het stoffelijk overblijfsel van den dapperen kolonel *Gumoëns*, hetwelk tot dus verre te Bergen op Zoom was bijgezet, naar deze Residentie vervoerd, alwaar hetzelve op het kerkhof, in de nabijheid dezer stad, onder een fraai, aldaar te zijner eere opgerigt gedenkteeken, is ter aarde besteld.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten April.

Uit Weenen schrijft men van den 19den dezer:

Voor eenige dagen is alhier de Hessische minister en gevolmagtigde ter bondsvergadering, vrijheer *von Gruben*, aangekomen, om den baron *du Thil*, die voor den aanstaanden landdag naar Darmstad terug keert, te vervangen. Nog dagelijks zetten de Duitsche gezanten hunne conferentien voort. — Het Keizerlijk gezin begeeft zich in het begin der volgende maand naar Schönbrunn om aldaar eenigen tijd door te brengen, en vervolgens als naar gewoonte, te Baden, de wateren te gebruiken. — De bezwaren die men tegen de vaart van stoomschepen op den Donau vroeger heeft ingebragt, zijn bij nader onderzoek gebleken, van weinig belang te zijn. Een dier vaartuigen onlangs van hier vertrokken heeft met een vrij aanzienlijke lading, zonder eenig oponthoud, de reis naar Galacz volbragt, en is de gevaarlijkste plaatsen, onder anderen die van *Izlaz*, *Duchtulia* en der zoogenaamde *ijzere poort* zonder hinderis te boven gekomen. Binnen kort zal nu de dienst ten vollen zijn geregeld.

— Het Beijersche hof van cassatie heeft op den 25sten dezer uitspraak gedaan in de zaak der eerste onderteekenaars van het protest tegen de bondsbesluiten van den 28sten junij. De beklaagden zijn alle tot eene gevangenisstraf, sommigen van veertien dagen, anderen van twee jaren, veroordeeld.

— De Oostenrijksche gezant bij het Zwitsersche bondgenootschap, de heer *von Bombelles*, heeft aan het bewind te kennen gegeven, dat voortaan geen reiziger uit Zwitserland in de naburige Staten Oostenrijk, Beijeren, Sardinië, Wurtemberg, Baden enz. door de grensbeambten zal toegelaten worden, zoo hij niet voorzien is van eene pas, door de vertegenwoordigers der bedoelde souvereinen afgegeven.

— De *Zwitsersche Beobachter*, van den 19, behelst de volgende bekendmaking der kanselarij van het diplomatieke departement, gedagteekend uit Bern, den 15 April: » De Polen, die aan de voorvallen in Savoije vreemd bleven, gaan voort met naar Frankrijk terug te keeren; thans is de helft derzelven vertrokken. Diegenen, welke aan den togt naar Savoije deel namen, zijn in onderscheidene districten, onder streng toezigt der politie geplaatst, doch beginnen passen naar Engeland te nemen, om Zwitserland te verlaten."

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De bekende Duitsche Improvisator LANGENSCHWARZ heeft een boek in 't licht gegeven, waarin hij de gave der Improvisatie tot eene kunst tracht te maken, welke zich stelselmatig zou kunnen laten aanleeren. De titel luidt dus: *Die Arithmetik der Sprache, oder: der Redner durch sich selbst. Psychologisch-rhetorisches Lehrgebäude von* M. LANGENSCHWARZ (Leipzig, Göschen, 1834.) Het werk, opgedragen aan de Menschheid, heeft, volgens de eigene woorden des schrijvers, ten doel: » een Rhetorisch Systeem te bepalen, door welks naauwkeurige opvolging het zelfs den minstgeoefenden Redenaar langzamerhand mogelijk zal worden, van zijne gewaarwordingen en denkbeelden volkomen en in zoo verre meester te worden, dat hij, zonder door iets van hetgeen om hem is te worden belemmerd, en in ieder oogenblik, als hij het slechts verkiest, hetgeen in zijn binnenste opkomt duidelijk en in behoorlijken zamenhang uit te spreken." Het stelsel van den schrijver, door hem *Rekenkunst der Taal* genoemd, is inderdaad zonderling. Hij begint met de volgende grondgetallen vast te stellen: 1 = orde; 2 = waarneming; 3 = herinnering; 4 = blijvend bewust-zijn; 5 = overzigt; 6 = indeeling; 7 = bepaling; 8 = zuivering; 9 = duidelijkheid van gewaarwording. Hierop laat hij dan de Regelen dezer nieuwe soort van Rekenkunst volgen, als: de Gedachten-schakeling of Additie; de Gedachten-splitsing of Substractie; de Gedachten-vermenigvuldiging of Multiplicatie; de Gedachten-schikking of Divisie der Rede, en eindelijk de inkleeding der Gedachten, waarvoor echter geene Arithmetische Regel te vinden was. De schrijver moge door zijn talent als Improvisator te regt bewondering wekken, maar dit zijn werk, hoezeer enkele bruikbare wenken behelzende, uit eigene ondervinding ontleend, doet hem geenszins als een man kennen van diepe psychologische inzigten, en dit *nieuwe gebied der Rhetorische Philosophie*, gelijk hij het noemt, zal wel noch voor de Poëzij, noch voor de Welsprekendheid, groote resultaten opleveren.

ITALIË. — Bij de laatste opgravingen in de *Terre del Annonciata* heeft men eenige zeer goed bewaard gebleven versteende Cypressen gevonden. — Een der Italiaansche Letterkundigen, die het meest geschreven hebben, LUIGI PAZZOLI, is te *Venetië* overleden.

ENGELAND. — In de zitting van het Hooger-huis van den 21 dezer is door den Hertog van *Glocester* eene petitie ingeleverd, geteekend door 258 leden der Universiteit van *Oxford*, strekkende tot voortdurende uitsluiting der Dissenters van het regt tot bekoming der Akademische graden. [Zie over een voorstel in den tegenovergestelden zin ons n°. van 6 en 7 April.] — Terwijl in ons n°. van den 24 dezer vermeld is, dat de vertooning van het Treurspel van BYRON, getiteld *Sardanapalus*, thans te *Londen* voor 't eerst ten tooneele gevoerd, niet bijzonder voldaan heeft, leest men in *the Globe and Traveller*, dat de opvoering van dit stuk eenen allerbijzondersten bijval heeft gevonden. Het verschil van dit berigt moet daaraan worden toegeschreven, dat de *Sardanapalus* groote schoonheden bezit, welke door een gedeelte van het publijk zeer wel zijn opgemerkt, maar dat het desniettegenstaande voor de vertooning op het tooneel niet behaaglijk is. Men heeft de dichterlijke schoonheden toegejuicht, maar de uitkomst zal leeren, dat het stuk zich op het tooneel niet staande zal houden.

FRANKRIJK. — De woede der tweegevechten laat zelfs de mannen der exacte wetenschappen niet onaangetast. De Heer LIBRI, die den beroemden LEGENDRE als Lid van het Instituut is opgevolgd en een zoon is van den welbekenden uitgever van den voormaligen Brusselschen *National*, heeft met den Heer LORAIN, Professor in de Rhetorika aan het *College de Louis le Grand*, met den degen gevochten, over een nietsbeduidend geschil, waarin beider politieke gevoelens min of meer begrepen waren. De Wiskunstenaar heeft van den Rhetorijker eene ligte wonde bekomen. — In verscheidene Teekenscholen te *Parijs* is eene nieuwe leerwijze voor het onderwijs in de Teekenkunst ingevoerd, welke ook door de Universiteit van *Parijs* aangenomen en bijzonder aangeprezen is. Dezelve is afkomstig van den historieschilder DUPUIS, Leeraar in de Teekenkunst aan het *College de St. Louis*. Volgens deze leerwijze worden aan den leerling in den beginne geene gegraveerde of geteekende voorbeelden gegeven, maar wordt hem eerst een rond model voorgezet, den vorm hebbende van het menschelijk hoofd. Wanneer hij den omtrek hiervan op het papier heeft leeren brengen, worden hem achtervolgens pleisterkoppen gegeven, waaraan de onderscheidene deelen van het hoofd ontwikkeld zijn, en zoo wordt hij ongevoelig geleid tot de studie der antieken. Men zegt, dat zij die volgens deze leerwijze reeds onderwijs genoten hebben, zich onderscheiden door eenen grooten ijver om vorderingen te maken, en hunne teekeningen door eenvoudigheid en eene natuurlijke gemakkelijkheid van behandeling.

NEDERLANDEN. — Laatstleden Woensdag den 23 April vierde de Rotterdamsche afdeeling der maatschappij: *Tot bevordering der Toonkunst*, een muzijkfeest, tot bijwoning waarvan ook al de overige afdeelingen waren uitgenoodigd. De zaal *Tot Nut van 't Algemeen* was tot dat einde smaakvol ingerigt. Een welbezet en uitmuntend orkest, waaronder zich een aantal leden van de hofkapel en muzijkschool te *'s Gravenhage* bevonden, onder de voortreffelijke aanvoering van den heer MUHLENFELDT, opende het feest met de prachtige ouverture van *Egmont*, van BEETHOVEN, waarna door de bereidwillige medewerking van ruim tachtig leden der Rotterdamsche zangvereeniging en zangschool de hymne van SIGISM. NEUKOMM, *la Nuit*, en de opera *Joseph*, van MEHUL, loffelijk werden opgevoerd. Al deze klassieke muzijkstukken werden door eene talrijke schare met aandacht aangehoord en met toejuiching ontvangen, zoodat deze belangwekkende avond een vernieuwd bewijs opleverde van den toenemenden ijver en liefde voor eene kunst, die in zoo hooge mate den smaak voor het goede en schoone bevorderlijk is. — De eerste Tooneelspeelster van den Franschen Schouwburg te *'s Gravenhage*, Mlle CAMOIN heeft den 28sten ll. hare laatste voorstelling in dien Schouwburg gegeven. De liefhebbers van het Fransche tooneel betreuren zeer het vertrek dezer verdienstelijke tooneelspeelster, door welker begaafdheden men in staat is geweest, opera's als *Robert le Diable*, *Gustave* en *Ludovic* op eene zoo voldoende wijze ten tooneele te voeren. Het publijk heeft dan ook bij hare afscheidsvoorstelling, welke door de tegenwoordigheid van H. M. de koningin en H. K. H. prinses FREDERIK *der Nederlanden* vereerd werd, door het werpen van rozenkransen op het tooneel en herhaalde toejuichingen, deszelfs goedkeuring over haar behaaglijk spel en leedwezen over het aanstaande gemis op eene ondubbelzinnige wijze te kennen gegeven.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN **WETHOUDERS** DER STAD **BREDA**, zullen, op Maandag den 5den Mei 1834, des middags ten twaalf ure, ten stadhuize aldaar, aan den minstdoenden, volgens in te leveren gezegelde billetten van inschrijving, in het openbaar, aanbesteden: *Het Vernieuwen van het Dak der Kazerne, genaamd:* HET STATENHUIS, *in de St. Janstraat binnen deze Stad.*

De kondities van aanbesteding liggen dagelijks, (uitgezonderd op Zon- en Feestdagen), op de gewone uren, ter lezing op Stads-Secretarij, alwaar ook van de detail-teekening kan worden inzage

genomen, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. KUYPERS, welke op Zaturdag den 3den Mei, des morgens ten 10 ure, aan de gegadigden des verkiezende, nog ter plaatse zelve, nadere aanwijzing zal doen.

BREDA, den 17. April 1834.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAIKES.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

AGENTSCHAP BREDA.

AANBESTEDING VAN HET

Onderhoud der Groote Wegen, van de 1e klasse enz.

DE AGENT VAN HET DOMEIN TE BREDA, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, op Vrijdag den 23sten Mei 1834, des voormiddags om 11 ure, ten stadhuize van Breda, en ten overstaan van den heere Burgemeester derzelve stad, publiek, voor een tijdvak van 2 jaren en 3 maanden, gerekend te zijn ingegaan den 1sten April 1834, en expirerende den 30sten Junij 1836, aan den minstaannemenden aanbesteden;

Het gewoon ONDERHOUD van de Groote Wegen der 1ste klasse, Tolhuizen en verdere daartoe behoorende Objecten, in het ressort van genoemd agentschap, en zulks eerst in 4 afzonderlijke perceelen, breeder bij billetten omschreven, en daarna in massa.

De konditien en bestekken liggen ter lezing ten kantore van den Administrateur der Domeinen, in het 1ste ressort te Arnhem, en den Agent van het Domein te Breda, in het lokaal van het provinciaal gouvernement te 's Bosch, en voorts te 's Bosch in het logement bij *van Duuren*, te Raamsdonk in *het Huis ten Dijl*, te Gorinchem in *de Doelen*, te Ameiden in *de Societeit*, te Werkendam in *de Zwaan*, te Terheyden bij *C. van Lammel*, te Breda bij *A. Pijtak*, *P. Aartgeerts* en *M. Tongens*, te Klundert in *de Oranje Societeit* en te Moerdijk bij *Simons*.

Zullende nadere informatiën te bekomen zijn, zoo ten kantore van den Agent te Breda als bij de Opzigters *J. Zuylen* te Terheyden en *M. Hoosemans* te Raamsdonk, dewelke de noodige aanwijzingen *in loco* zullen doen, als: voor den weg no. 7, op den 21sten Mei, voormiddags ten 9 ure, aan den Moerdijk, voor den weg no. 3 en 8, den 22sten Mei, voormiddags ten 9 ure, aan den tol no. 7 bij Breda, en voor den weg no. 3, gedeelte van Sleeuwijk tot Breda, te Sleeuwijk den 20sten Mei, voormiddags ten 9 ure.

BREDA, den 22. April 1834.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

VERKOOPING OP REGTERLIJK GEZAG.

Op Zondag den *vierden* Mei 1834, des voormiddags *ten tien* ure, zal, door het ministerie van JOSEPH ALBERT HOLLANDERS, Deurwaarder bij de Regtbank van Eersten Aanleg te Breda, voor het gemeentenhuis van Dinteloord, in 't openbaar, aan den meestbiedenden, en *om kontante betaling*, verkocht worden:

Eene partij MEUBILAIRE GOEDEREN, bestaande in Kabinet, Stoelen, Tafels, Spiegels en verdere Huisraad; zoodals hetzelve ten dage, uur en plaatse voormeld, ten verkoop zal worden aangeboden.

BEKENDMAKING.

Op den 14den Mei 1834 en volgende dagen, ten *twee* ure des namiddags, zal ten kantore van A. DE BERGH, Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te 's Hertogenbosch, hoofdplaats der provincie Noord-Braband, ingevolge daartoe verleende autorisatie en ten overstaan van den heer Arrondissements-Inspecteur, publiek, *om kontant geld*, worden verkocht, de navolgende GOEDEREN:

Honderd zes-en-negentig stuks Kerkboeken, in fijne lederen banden. 31 dito, in papieren banden. 9 dito, Latijnsche in papieren banden. 12 dito, van het onderwijs van *de Salis*. 27 boek ongebonden of 245 bladen ordinair Papier, Kerk Meditatiën. 27 dito, dito, of 524 bladen Velijn Papier, genaamd *Hemelsch Palmhof*. 1 Misse of Missa pro Defunctis, 2 deelen, door *P. J. Bills*, nieuwe druk, te Mechelen. 207 stuks bladen groot Missæ.

Allen ten gebruike voor de Roomsch-Katholijke Godsdienst.

Eenige incomplete afleveringen der werken van *Buffon* en anderen.

Honderd acht stuks Klappen voor petten. 16 Petten met en 14 zonder Vilt. 33 douzijn blaauwe Slaapmutsen. 2 douzijn enkele witte en een douzijn dubbelde witte gebreide Mans-Slaapmutsen. 10 douzijn witte gebreide Kinder-Mutsen. 4 douzijn gebreide Katoenen Mans-Sokken. 1019 paren Mans-, Vrouwen- en Kinder-Kousen. 2 stukken Siamois. 301 Katoenen Doeken en Zakdoeken. Gedrukte Katoenen. 62 el Flanel. 80 el Merinos. 39 stuks Beddetijken. 11 stukken zwart en 2 stukken groene Pilouw. 6 stukken bont katoen. 8 stukken Zijde, bestaande in Gros-de-Naple, Florence, Marceline en Taffe. 2½ pond witte Naaizijde. Een zeer groote partij Naaigaren. 211 Bodems voor mutsen. 55 stukjes Tulle. 191 stuks Stroo-Hoeden voor vrouwen. 44 opgemaakte Mutsen. 5 zwarte Sjalen. Bombine Kant en 95 stuks gemaakte Brabandsche Kanten, Kragen, enz. 48¾ el Voering-Linnen, drie stukjes Linnen. 12 paar Handschoenen, Bombazijnen, drie stukken blaauw Laken. Een Kinderhoedje, een paar vette Lederen-Schoenen. 3 pond echt en een half ons Goud en Zilver Bouillons. 69 pakjes of 3450 stuks Schoenmakers-Elsten. 4 pakjes of 8 ponden Schroefjes en Spijkertjes. 140 rollen Karhaasen. Een vaatje met 10 pond bedorven Zeep en een vaatje Anijs.

Zegt het voort.

** Op Dingsdag den 6den Mei 1834, voormiddags 11 ure, zal, te Tilburg, ten huize van den Kastelein *Wilhelmus van den Hout*, op de Veldhoven, publiek, *om kontant geld*, worden verkocht:

De GOEDEREN, nagelaten door wijlen den heere 2den Luitenant-Kornet bij het regiment Lanciers, bestaande in: *twee* Zadels, Hoofdstellen en verder harnachement, Zilveren Epauletten, Linnen-goed, Reiskoffer, Valies en verdere zoo militaire als Burger-Kleederen. Alles op den verkoopdag 's morgens ten 10 ure te zien.

Verpachting van Hooi- en Weilanden.

Woensdag den 7den Mei 1834, des middags ten 12 ure, zal, ten overstaan van den Notaris D. MIDDELKOOP, residerende te Dussen, in perceelen worden verpacht: ruim 270 bunders extra beste HOOI- en WEILANDEN, van de hoog omkade polders *Oud-* en *Nieuw Jannezand*.

Informatie is te verkrijgen ten kantore van den Rentmeester STERLING te Dordrecht, en bij den Opziener PIETER KELLER op Jannezand, die daags vóór en op den morgen van de verpachting aanwijzing zal doen.

Zegt het voort.

Verkooping van Twee Boekverzamelingen,

op Dingsdag den 20sten Mei 1834 en volgende dagen, door en ten huize van den Boekhandelaar J. G. VAN KUYK KOUDSYN, te Bergen-op-Zoom; de 1e grootendeels bestaande uit Godgeleerde, en de 2e zamengesteld uit meer dan 5000 artikelen in oude en nieuwe Talen, over de meeste onderwerpen van Wetenschap en Kunst.

De Catalogus is à *f* 1 verkrijgbaar bij den verkooper en verder te Amsterdam bij de Boekhandelaren *van Kesteren* en *Bakkenes*, te Breda bij *Sterk*, te Groningen bij *Oomkens* en *van Boekeren*, te 's Hertogenbosch bij *Palier & Zoon*, te 's Hage bij *Kloots*, te Leeuwarden bij *Steenbergen van Goor* en *Suringar*, te Leyden bij *van der Hoek*, te Middelburg bij *van Benthem*, te Rotterdam bij *van Baalen*, te Utrecht bij *van der Monde*, te Zierikzee bij *van de Velde Olivier*, te Zutphen bij *W. J. Thieme* en te Zwolle bij *Doijer*.

** Ter verzachting van het lot der slagtoffers van de overstroomingen in *Noord-Braband*, zal strekken een gedeeltelijke opbrengst des geheelen Jaargang van het onderstaand Tijdschrift, hetwelk bij A. SCHIKHOFF, Boekdrukker en Boekverkooper te *Utrecht* wordt uitgegeven en alom bij deszelfs correspondenten verkrijgbaar gesteld, onder den titel van:

DE GREGORIAAN, No. 1.

of bijdragen ter bevordering van het GREGORIAANSCH Kerkgezang onder de Kerkleden der R. C. Kerk, behelzende *Inlichtingen*, *Proeven*, *Geschiedkundige Opgaven* en andere *mededeelingen* betrekkelijk gemeld gezang, verzameld door F. C. L., Organist te Breda.

Elk nommer zal een of meerder in koper gegraveerde platen tot voorbeeld van de aan te halene stukken bevatten; en zal geregeld alle *drie* maanden verschijnen bij bovengemelden Drukker en Uitgever, bij wien, als ook bij deszelfs correspondenten, wordt ingeteekend tot ultimo April, voor de volgende Nommers. De prijs is *f* 2,00 den Jaargang. Men vleit zich dat dit Werk, waarvan het doel in zeekeerde speelwijze, door velen aangenomen, [illegible] en verbeteren, onder Organisten en Liefhebbers die te vinden zal zijn, [illegible] is, waaraan wij alle verdere aanprijzing overbodig achten.

De correspondenten zijn:

Te Amsterdam, *Wijmons*, *Bugmeijer*, *Gosling*, *Langenhuijzen* en *Kelmer*; Alkmaar, *Sommer*; Amersfoort, *Keliers*; Arnhem, *Vermeulen*; Breda, *van Gulick* en *Hermans*; 's Bosch, *Arkenstein*, *Gebr. Langenhuisen*, *van Gemert* en *Zoon*; Deventer, *Robijns*; Grave, *van Dieren*; Groningen, *Sladour*; 's Hage, *Van Hugens*; Leyden, *Theissons* en *Zoon*; *Langeveld*; Nijmegen, *Heymans*; Purmerende, *Bronstering*; Ravestein, *van den Heuvel*; Schiedam, *van Puthsteren*; Utrecht, *J. R. van Rossum* en *G. Bannig*.

Te BREDA, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.